

2024: 3

doi: 10.24834/educare.2024.3.1193

“Vi behöver fler akutskolor i Sverige för de elever som inte kan uppföra sig som folk” — Policy och diskursiva konstruktioner av disciplinära åtgärden *akutskola*

Nihad Bunar

Stockholms universitet
<https://orcid.org/0000-0003-4153-6429>
nihad.bunar@specped.su.se

The aim of the article is to explore constructions of the disciplinary measure *emergency school*, understood as an institutionalization of the policy for and the public discourse about “forceful measures for safety and discipline” in schools. Theoretical approach is critical policy analysis. The empirical material consists of, in this context, relevant policy documents, Swedish media discourses and international research. Emergency schools have made a rapid journey through the Swedish school-institutional landscape. From loosely defined local inventions, with a plenty of labels to being constructed as a matter of national urgency. The public discourse has rapidly evolved from stressing that the goal of emergency schools is to offer support to students at-risk (*discourse of equity*) in a secluded environment to becoming a site where rowdy, violent and criminal students at least temporary can be evacuated (*discourse of safety*). The question of knowledge is completely absent from public discourse and from the policy foundations. One of the risks with emergency school, apart from anticipated stigmatization and negative impact on learning progress, is that its sheer existence can negatively affect the primary responsibility of ordinary schools for safety, positive school climate and equity of all students. The pressing issue to be raised is not just what emergency schools do with their students, but also what they do with the ordinary schools’ overall responsibility for safety and positive school climate.

Keywords: akutskola, disciplinära åtgärder, diskurs, kritisk policy analys, konstruktioner

Inledning

Den svenska skolan har traditionellt haft att förhålla sig till strikt reglerade separata undervisningsgrupper och skolformer, oftast anpassade till elever i behov av särskilt stöd: från enskild undervisning, särskilda undervisningsgrupper, förberedelseklasser och Språkintröduktionsprogrammet för nyanlända elever till resursskolor, kommunövergripande undervisningsgrupper, anpassade grund- och gymnasieskolor och specialskolor (Bunar, 2021; Giota et al., 2022; Göransson et al., 2020; Karlsson, 2007; Magnusson, 2016; Malmqvist, 2011, 2021; Velasquez, 2011; Westerberg, 2023). Diskurser om disciplinproblem, krafttag och ”inkluderingen har gått för långt” (Malmqvist, 2021) har intensifierat policyproduktion ämnad att ge skolpersonal ökade möjligheter att genom separata undervisningsgrupper hantera ”problematiskska” elever samt att tillförsäkra trygghet och studiero för andra elever (Prop. 2021/22:160). Bland de disciplinära åtgärder som implicerar att eleven flyttas från sin ordinarie klass och/eller skola finns placering i enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp¹ och resursskola² som också är till för elever i behov av särskilt stöd, samt placering i en annan skola (Ds 2021:13). Ytterligare en disciplinär åtgärd som tillkom 2022 är att rektorn får tillfälligt placera en elev på en annan plats inom huvudmannens organisation (akutskola). Det är denna disciplinära åtgärd som Sveriges skolminister, citerad i artikelns rubrik, förordar ”för de elever som inte kan uppföra sig som folk” (Lindblom, 2023).

Syftet med artikeln är att undersöka konstruktioner av den nyinrättade disciplinära åtgärden akutskola, uppfattad som en institutionalisering av policy för och den offentliga diskursen om krafttag för trygghet och studiero. Två epistemologiska strategier tillämpas i artikeln. Den första är deskriptiv: att bringa klarhet i vad akutskola representerar, vad den bygger på samt hur och vilka problem den egentligen väntas lösa. Den andra är analytisk: att utifrån en genomgång av olika

1 Även om enskild undervisning och särskild undervisningsgrupp har använts under längre tid för att inom skolan omplacera eleven som en disciplinär åtgärd, har det enligt Prop. 2021/22:160 (s. 167) gjorts utan stöd i skollagen (se Skolinspektionens beslut dnr 41–2014:6782 samt dnr 41–2018:8084). I och med skollagändringar 2022 (Prop. 2021/22:160) kan enskild undervisning och särskild undervisningsgrupp också användas som disciplinära åtgärder för placering av elever (se vidare diskussion under avsnittet Akutskola i policydokument i denna artikel).

2 Genom Regeringens proposition Resursskolor och tilläggsbelopp för särskilt stöd (Prop. 2021/22:156, se också SOU 2020:42) har det förtydligats att en placering vid en kommunal resursskola endast ska kunna grundas på en bedömning av elevens behov av särskilt stöd (Prop. 2021/22:160, s. 172). Det är dock fortfarande möjligt att tillfälligt placera en elev som negativt påverkar andra elevers trygghet och studiero i en resursskola, men då måste eleven också ha bedömts vara i behov av särskilt stöd.

policydokument, medierapporter och internationell forskning kritiskt analysera akutskolas utgångspunkter, framväxt och legitimerande diskurser. Frågeställningarna är:

- Vad är akutskola och vilka är dess definierande principer?
- Hur har intentioner med akutskolas framväxt beskrivits i svensk media samt av de ledande lokala och nationella förespråkarna?
- Hur kan vi förstå akutskola mot bakgrund av tidigare internationell forskning som tangerar dess verksamhet?

Teoretisk ansats

Studiens teoretiska ansats är kritisk policyanalys (*critical policy analysis*, CPA) (se Apple, 2019; Ball et al., 2011a, 2011b; Ball et al., 2012; Ball, 2015; Braun et al., 2011; Diem et al., 2014; Young & Diem, 2017). Enligt Diem et al. (2019) är CPA framsprungen ur kritiken mot traditionella policyanalyser som har betraktat policyförändringar och reformer som deliberativa, rationella och målorienterade processer. Från policytext, via implementering till förväntade utfall. Den traditionella policyforskningen har gått ut på att åskådliggöra och analysera samtliga dessa led, identifiera eventuella problem och presentera resultat på ett sätt som kan bidra till att förbättra policyn och dess implementering.

CPA vänder sig mot denna uppfattning och föreslår ett alternativt tillvägagångssätt som bygger på ett antal element. Diem et al. (2019) sammanfattar det på följande vis:

Critical policy researchers engage in critique, interrogate the policy process, and the epistemological roots of policy work, examine the players involved in the policy process, and reveal policy constructions. (s. 6)

Det första elementet är att frågor om makt och ideologi ska genomsyra analyser. Varje policy ingår i en bredare kontext och omges av legitimerande diskurser som tjänar vissa intressen och ideologier. Det andra är att CPA uppmärksammar gapet mellan policyns retorik och dess *practiced reality* (Diem et al., 2019) genom att föra in distinktionen mellan policy som text och policyns utformning i praktiken. Därför behöver policyns grunder och processer utsättas för en kritisk blick genom att åskådliggöra gapet mellan texten och implementeringen (på engelska ersätts *implementation* med *enactment*, se Braun et al., 2011). Det tredje elementet i CPA är analyser av hur aktörer som förväntas

implementera (*enact*) policyn positionerar sig och vilka individuella handlingar och förhandlingar som är möjliga att företa och som i praktiken företas. Därigenom breddar CPA fokusen från den traditionella uppfattningen om vilka som är policyskapare (politiker, skolchefer) till att också omfatta genomförare som rektorer och lärare. Som Koyama och Chang (2019) uttrycker det: “In fact, those, such as teachers and school administrators, who in previous policy studies would have been seen as policy implementers, are resituated as policy makers in CPA” (s. 138).

Ytterligare ett element i CPA är betoningen av policyns socialkonstruktivistiska rötter, “its roots, and its development (e.g., how it emerged, what problems it was intended to solve, how it changed and developed over time)” (Diem et al., 2019, s. 6). Med andra ord, en policy är socialt och diskursivt konstruerad utifrån vissa utgångspunkter med avseende på makt, kunskap och ideologi. Därför handlar det om att inom CPA ramverk undersöka hur dessa konstruktioner äger rum, hur de legitimeras och institutionaliseras samt vems intressen de tjänar (Sampson, 2019; Young & Reynolds, 2017).

Det är i synnerhet det sistnämnda elementet inom CPA som föreliggande artikel utgår från och söker belysa: kritisk analys av policy och diskursiva konstruktioner av den disciplinära åtgärden akutskola. För att anlägga ett bredare epistemologiskt perspektiv görs också en genomgång av relevant internationell forskning om organisatoriska lösningar som bygger på liknande grund som den svenska akutskolan.

Metod och material

Vägledande metodologiska principer har varit att utifrån tematisk analysansats systematiskt sammanställa, diskutera och analysera ett brett och varierande material för att kunna teckna framväxten av akutskola, tydliggöra och kritiskt diskutera dess grunder, utgångspunkter, omgärdande diskurser och förväntningar på vem den är till för samt vad den väntas åstadkomma (Braun & Clarke, 2013; Neale, 2016). Analytiskt tillvägagångssätt har varit att till varje undersökningsområde (policy, mediediskurser, internationell forskning) först göra en noggrann datainsamling för att därefter förstå, tematisera, tolka, analysera och diskutera vidare implikationer av det presenterade underlaget. Artikeln bygger på tre typer av empiriskt material.

Policydokument

Policy som behandlar akutskolas inrättande har sammanställts och analyserats. Här ingår skollagen, förordningen, departementsserien, propositioner, offentliga utredningar, Skolverkets rapporter om tillämpningen av disciplinära åtgärder, juridiska vägledningar, kartläggning av skolors arbete med disciplinära åtgärder och Skolinspektionens beslut. Samtliga beskrivs närmare i det första empiriska avsnittet. Ambitionen har varit att granska alla policydokument som har med akutskolas verksamhet att göra. Samanställningen har gjorts genom att söka i databaser på Regeringens och Skolverkets hemsidor samt att granska publikationernas litteraturlistor då de olika dokumenten ofta bygger på varandra. Till exempel, ändringar i skollagen bygger på en proposition som i sin tur bygger på en eller flera rapporter från Statens Offentliga Utredningar (SOU) eller Departementsserie (Ds), vilka i sin tur bygger på material sammanställt av bland annat Skolverket och Skolinspektionen.

Medierapporter

Medierapporter i form av tidningsartiklar och TV-inslag har sammanställts för att försöka komma åt konturerna i den begynnande offentliga diskursen och följa konkreta praktiker om att flytta akutskola från lokala experiment till en del av den svenska skolans (nya) institutionella ordning. Sökning har gjorts på orden akutskola och akutskolor i Mediearkivet Retriever från 2003 (första året akutskola nämns) fram till 17 november 2023 med cirka 220 träffar. Perioden 2003–2021 gav ett fåtal träffar med mycket sporadiska omnämnanden, från inga till enstaka per år. Merparten finns under 2022–2023 (ca 200 träffar) då ändringen i lagen (Prop. 2021/2022:160) äger rum och förordningen om statsbidrag till inrättande av akutskolor (SFS 2023:117) lanseras. Analysen kommer förutom 2022–2023 också att omfatta 2021 då en viktig del av förarbetena (Ds 2021:13) presenteras. Samtliga medierapporter som har påträffats under den aktuella perioden utgör alltså studiens material.

Vid genomläsningen har det dock visats att många dubbletter förekommer, då en och samma tidningsartikel från TT kan återges i ett 40-tal lokala tidningar, samma artikel kan ha varit publicerad i papperstidningen och på nätet eller att samma artikel med vissa rättelser återkommer. Antalet originella medierapporter är därför klart färre än de ursprungligen identifierade. Tematiseringen och den följande analysen bygger, vid sidan av att ta bort dubbletter, på två huvudsakliga principer.

Den första var att ordna materialet kronologiskt, efter året de publicerades 2021, 2022 och 2023 (fram till 17 november). Syftet var att följa hur medierapporteringar eventuellt ändrats i och med att policyproduktionen tilltog. Den andra principen var att ordna materialet dels utifrån hur akutskolas verksamhet beskrivs, vem den är till för och vilka problem den väntas lösa, dels utifrån avsändarens position (politik, nyhetsartikel, ledarsida). Dessutom beskrivs hur själva beteckningen akutskola har använts.

Kombinationen av de två principerna ledde till identifieringen av diskurser som utmärker medierapporteringar samt vissa avgörande händelser som påverkade diskurser i viss riktning. Till exempel skrivningar i Tidöavtalet (2022), lanseringen av förordningen om finansiering av akutskolor (SFS 2023:117), skolministerns medieframträdanden, förslag i kommunfullmäktige om att inrätta akutskola och liknande. De tre identifierade diskurserna är: Lokalpolitik med fokus på stöd och begreppsförvirring (2021); Att ”sälja in” akutskola med stök i fokus (2022); Uppskruvad retorik, spridning och splittring (2023). De identifierade diskurserna speglar således analysen av medierapporter under den aktuella perioden, vilka i artikeln illustreras med några talande exempel. Exempelen är inte hämtade från materialets ytterkanter, utan belyser dess mittfåra. Det ska också förtydligas att artikelns analytiska angreppssätt inte är diskursanalys som utsätter enskilda texter för kritisk granskning. Ambitionen är snarare att ur det insamlade materialet utvinna diskurser, här uppfattade som “socially produced forms of knowledge that set limits upon what it is possible to think, write or speak about a ‘given social object or practice’” (Bacchi & Goodwin, 2016, s. 35). Diskurser är inte statiska enheter, de förändras och det pågår kamper om deras definierande principer, något som också framträder i artikelns analyser.

Internationell forskning

Relevant internationell forskning har sammanställts och analyserats. Det finns, mig veterligen, ingen svensk forskning om akutskolor och sökning i olika databaser (EBSCO, Scopus) leder till noll träffar. Det finns begränsad forskning om angränsande utbildningsformer som resursskolor, men denna riktar sig främst till elever i behov av särskilt stöd. Internationell forskning om det som den svenska akutskolan har som huvudsaklig verksamhetsinriktning är dock bred och välutvecklad. Här ingår forskningen som fokuserar på alternativa skolformer för elever som till följd av disciplinära skäl eller andra sociala utmaningar har bedömts inte kunna fortsätta utbildning i sina ordinarie skolor. Dessa skolor benämns som: alternative schools, alternative education settings, disciplinary schools, behavior-focused alternative schools, alternative schools for students with

EDUCARE

emotional and behavioral disorders, alternative schools or programs that emphasize behavioral remediation. Efter sökningen i Scopus på de ovannämnda sökorden och granskning av publikationernas abstract har ett hundratal laddats ned och lästs. Huvudsakliga teman som framträder i den internationella forskningen presenteras genom ett urval av de mest återkommande publikationerna och insikterna diskuteras i relation till akutskola. Beteckningen som används i denna presentation av tidigare forskning av de internationella motsvarigheterna till akutskolor är alternativa skolor då ordet *alternativ* oftast förekommer i olika kombinationer.

Det är viktigt att påpeka att den internationella forskningen i denna studie inte används i en traditionell mening, som introduktion till ämnet. Den används som en del av det empiriska materialet som hjälper oss att förstå utgångspunkter, framväxt och legitimerande diskurser som omger akutskola samt även diskutera en del av dess möjliga effekter. Och för att kunna förstå dessa perspektiv behöver vi först förstå akutskolas position i policy och mediediskurser. Därav avsnittets placering i artikeln.

Akutskola i policydokument

I augusti 2022 godkände Riksdagen Regeringens proposition *Skolans arbete med trygghet och studiero* (Prop. 2021/22:160). Därmed infördes ett förtydligande i skollagen om att rektorn får besluta att en elev tillfälligt ska ges undervisning på en annan plats inom huvudmannens organisation. Sedan tidigare fanns möjlighet att tillfälligt placera en elev till en annan skolenhet inom huvudmannens organisation under två och max fyra veckor, om rektorn i den mottagande skolan gick med på att ta emot eleven. Förslaget om en annan plats legitimeras i förarbetena (Ds 2021:13; Prop. 2021/22:160) med att den disciplinära åtgärden tillfällig placering till en annan skolenhet är sällan använd åtgärd, främst på grund av praktiska skäl. Det är svårt att hitta en skola som vill ta emot en ”problematiske” elev (Skolverket, 2018). Som en rektor intervjuad i Skolverkets (2018, s. 37) kartläggning om hur frekvent skolor tillgriper disciplinära åtgärder, uttryckte det: ”Om jag säger att jag har en jättestökig elev som misshandlar vuxna på skolan, vem vill ta honom?”. Lösningen blev alltså att tillåta att eleven helt och hållet ges undervisning utanför en skolenhet under max fyra veckor.

I april 2023 presenterades *Förordning om statsbidrag för personalkostnader för akutskolor, speciallärare och elevhälsan* (SFS 2023:117). Även om det rörde sig om en förordning behandlades de tre verksamheterna var för sig, i meningen att speciallärare och elevhälsa avsåg ordinarie skolor och inte akutskola. 50 miljoner kronor avsattes under innevarande budgetår till att finansiera offentliga och fristående huvudmän som hade för avsikt att inrätta eller redan hade inrättat akutskolor. 51 kommuner och fyra friskolor, från Ovanåker till Haparanda Montessoriförening, ansökte och fick sammanlagt dela på 37,6 miljoner (Skolverket, 2023a). Regeringen har aviserat att budgetutrymmet år 2024 ska öka till 100 miljoner kronor (Regeringskansliet, 2022). Skolverket fick i uppdrag att ta fram ett stödmaterial till huvudmän och rektorer, som sedermera kom att publiceras i slutet av 2023 (Skolverket, 2023b).

Den enda formella definitionen av begreppet akutskola finns i den nämnda förordningen (SFS 2023:117, 2 §): det är en organisatorisk lösning som är knuten till en skolenhet för att elever som avses i 5 kap. 13 § skollagen (SFS 2010:800) tillfälligt ska få utbildning utanför den egna skolenheten. Kapitel 5 i skollagen handlar om trygghet och studiero och disciplinära åtgärder och paragraf 13 preciserar att rektorn har rätt att tillfälligt placera en elev till en annan plats inom huvudmannens organisation. Enligt Prop. 2021/2022:160 kan en annan plats vara en undervisningslokal eller ett kontor. Dessa lokaler och kontor är följaktligen vad som avses med akutskolor. Anledningen till placeringen kan vara antingen att eleven upprepade gånger har stört undervisningen eller att en akut situation uppstår gällande trygghet och studiero i form av hot, våld, kränkning av andra och liknande allvarliga incidenter (Ds 2021:13). Placeringen i akutskola är den näst skarpaste disciplinära åtgärden, efter avstängning. Enligt skollagen får inte placeringen gälla längre tid än fyra veckor. Vårdnadshavare och elev ska informeras men de behöver inte godkänna rektorns beslut för att placeringen ska genomföras och beslutet går inte att överklaga. Den placerade eleven har rätt till obruten och likvärdig skolgång. Under placeringen i akutskola ska rektorn i elevens ordinarie skola, tillsammans med huvudman, vårdnadshavare, personal i akutskola och andra samhällsinstanser (t.ex. socialtjänst) utreda var eleven ska fortsätta sin skolgång samt hur eleven ska stödjas (Skolverket, 2023b).

Akutskola är således, trots namnet, ingen självständig skolform och därmed är beteckningen *skola* felaktig i sammanhanget. Eleven är under placeringen fortsatt inskriven i sin ordinarie skola och ska efter placeringen antingen återgå dit eller till en annan skola/annan undervisningsform. I samtliga fall kan eleven placeras i en annan klass, i enskild undervisning, särskild

EDUCARE

undervisningsgrupp eller i resursskola, alternativt i kommunövergripande särskild undervisningsgrupp om eleven bedöms vara i behov av särskilt stöd som inte kan tillgodoses inom elevens ordinarie skola/klass. Akutskola är inte heller en undervisningsform, då dess främsta syfte inte är att pedagogiskt stödja eleven (som till exempel när det handlar om elever i behov av särskilt stöd), utan är en form av tvång och bestraffning. Akutskola är inte heller någon ny organisatorisk lösning. Möjligheten till tillfällig placering i resursskola eller till ”en mindre miljö med högre personaltäthet” (Skolverket, 2018, s. 37) som disciplinär åtgärd har använts under längre tid, dock inte alltid med lagligt stöd (Skolinspektionens beslut dnr 3.8-SI 2019:150 samt 2019:1303). I Stockholm fanns skolakuten/akutskola mellan 2006 och 2008 som försöksverksamhet i Skärholmen (Stockholms stad, 2007). Sedan 2013 finns den som en kommunövergripande verksamhet (Stockholms stad, 2012). Genom att koppla verksamheten till en annan skola kunde skollagens skrivningar om tillfällig placering till en annan skolenhet användas som juridiskt stöd. I det sammanhanget är tillägget till 5 kap. 13 § om tillfällig placering på en annan plats, just ett förtydligande (som det framställs i Prop. 2021/2022:160, s. 173) av den befintliga lagstiftningen och en juridisk korrigering i relation till förekommande praxis (se Skolverket, 2022).

Det kvalitativt nya med akutskolor på nationell nivå är statsbidraget för personalkostnader (SFS 2023:117), till viss del namnet och politiskt drivna ambitioner att utvidga dess verksamhet. Namnet kan spåras tillbaka till hur destinationen för elevens omplacering har benämnts i kommuner³ som redan haft liknande verksamhet, ibland även kallade akut resursskola eller skolakuten (Stockholms stad, 2012). Utifrån ett tillägg i skollagen – observera dock att benämningen akutskola inte förekommer i skollagen eller förarbetena – har namnet lanserats i en förordning om statsbidrag och därmed fått en juridiskt legitim inramning. Ambitionerna med akutskola framkommer mycket väl i samband med att en ny utredning om varaktigt förbättrad trygghet och studiero (Dir. 2023:154) tillsattes i november 2023. I ett pressmeddelande från regeringen går det att läsa följande:

Skolan måste också kunna agera kraftfullt när elever kränker, hotar, använder våld eller på annat sätt agerar störande. Utredaren får ett brett mandat att föreslå större möjligheter till tillfälliga

³ Till exempel i Stockholm, Haninge, Ulricehamn, Linköping, Staffanstorps, Bjurholm. I Göteborg har man benämnt liknande satsning som Elevator.

omplaceringar, permanenta omplaceringar och avstängningar, samt bättre förutsättningar för så kallade akutskolor, där elever kan placeras tillfälligt.⁴

Sammanfattningsvis, definierande principer beträffande akutskola framträder i form av dess normalisering som en del av den institutionella ordningen, förankring i gällande skollagstiftning, det finansiella stödet till inrättandet, etablering av diskurser om krafttag mot elever som ”kränker, hotar, använder våld eller på annat sätt agerar störande” och Skolverkets uppdrag att ta fram detaljerade regler för hur en rektor ska gå till väga för att tillfälligt placera en elev. Dessa principer tillhandahåller materiella villkor, juridisk grund och politiskt erkännande till akutskolas existens. Politiska intentioner kan tolkas som uppmuntran till huvudmän och rektorer att i större utsträckning använda sig av den tillgängliga infrastrukturen för att omplacera elever till akutskola. Rimligtvis kan vi vänta oss att ribban för omplaceringen sänks genom ”bättre förutsättningar” och mer statsbidrag och att allt fler elever hamnar där. Risker är att akutskola omvandlas till en alternativ plats som förväntas lösa problem som de ordinära skolorna i övrigt är oförmögna eller ovilliga att ta i. Till exempel som ett tryck från vårdnadshavare eller skolmarknaden (rykte och status som symboliska kapital) att de ”bråkiga” eleverna ska skickas någon annanstans (jfr. Apple, 2019; Tah, 2021).

Akutskola i mediadiskurser

I detta avsnitt presenteras några huvudsakliga diskussionslinjer som framträder i svenska medier om akutskola. Samtidigt är det också möjligt att följa konkreta praktiker som på nationell och lokal nivå tas i föresatsen att normalisera akutskola. Som framfört i metodavsnittet fokuserar presentationen och diskussionen på åren 2021–2023.

Lokalpolitik med fokus på stöd och begreppsförvirring

År 2021 förs diskussioner om akutskola endast i lokala tidningar och berör två kommuner, Ulricehamn (tre artiklar) och Haninge (fyra artiklar). I båda kommunerna är det Liberalerna som driver frågan, till exempel genom en debattartikel i Ulricehamns tidning (Brkic Carlsson, et al., 2021) som upplyser att partiet fortsätter driva frågan om inrättande av akutskola eller skolakuten som man också benämner det. Det hör till saken att partiet hade lagt fram ett liknande förslag 2020

4 www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/11/nu-tar-regeringen-krafttag-for-starkt-trygghet-och-studiero/

som dock inte fick gehör i kommunfullmäktige (Seldevall, 2020). Akutskolor presenteras som en åtgärd som är till för att stödja eleven och för att åtgärda elevens beteendeproblematik (jfr. Kennedy-Lewis et al., 2016). I en nyhetsartikel från 20 november 2021 i Ulricehamns tidning (Seldevall, 2021) redogörs det för diskussioner i kommunfullmäktige om budgeten för nästkommande år och en kort notis gör gällande att: "Resursskola alternativt 'skolakut' var en annan fråga som kom upp. Här gällde det om elever som är stökiga tillfälligt ska flyttas till så kallad akutskola eller om de ska vara kvar i ordinarie skola och inte exkluderas." I samma mening används tre olika benämningar: "resursskola", "skolakut" och "så kallad akutskola" och i en artikel från 2020 (Seldevall, 2020) även "specialskola för stökiga elever". I sammanhanget kan det nämnas att under flyktingkrisen år 2015 benämnde vissa kommuner nödlösningar för utbildning av nyanlända elever som akutskolor (Justegård, 2015).

Lokaltidningen Mitt i Haninge rapporterar flera gånger under 2021 om inrättande av akutskola i kommunen. I en artikel från 19 juni 2021 (Liljesköld, 2021) presenteras planer på en "akutskola", med citattecken, i kommunen. Det betonas att det är en tillfällig placering, oklart dock under hur lång tid. Återigen är det stöd till den enskilda eleven som lyfts fram, utan att det nämns vilka elever och av vilka anledningar de ska hamna där. Intrycket är att det rör sig om elever som enbart är i behov av pedagogiskt och socialt stöd. Den ansvariga politikern från Liberalerna som citeras i artikeln talar om framtiden och bättre möjligheter att uppnå skolans kunskapsmål. I en annan artikel klargörs det dock att satsningen görs på "akutskola för stökiga elever" (Nygqvist, 2021).

Akutskola nämns följaktligen i medierna under 2021 endast vid några enstaka tillfällen i två lokala tidningar kopplat till lokala politiska initiativ. Det som utmärker den mediala diskursen och lokala initiativ som beskrivs, vid sidan av den relativa tytheten om frågan, är: a) fokus på att inrätta akutskola; b) akutskola är stöd till elever; c) de elever som behöver stöd i akutskola är stökiga; d) akutskola ingår i den lokala skolpolitikens åtgärder att utveckla skolan och höja resultaten; e) ett flertal namn används för att beteckna samma åtgärd: akutskola, "akutskola", skolakuten och resursskola, trots att det sistnämnda egentligen avser något annat. Tidigare använda benämningar är specialskola för stökiga elever samt att akutskola avsåg skolor som inrättades för att kunna erbjuda utbildning till nyanlända flyktingbarn.

Att "sälja in" akutskola med stöd i fokus

Tidöavtalet (2022) som ingicks mellan regeringspartierna Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna, å ena sidan, och Sverigedemokraterna, å andra sidan, lanserar akutskola med följande mening: "För särskilt våldsamma elevers skolgång görs insatser för att underlätta fler särskilda jour-skolor/akutskolor med utbildad personal" (s. 51). Akutskola (Liberalernas begrepp) har i detta dokument inte bara fått ett alternativ namn, jour-skolor (Sverigedemokraternas begrepp) (Riksdagen Dokument & Lagar, 2022), utan även en precisering om den avsedda målgruppen, *särskilt våldsamma elever*. Det är första gången detta begrepp används i sammanhanget av akutskolor och dessutom i det nya regeringsunderlagets viktigaste inriktningsdokument. Denna retorik börjar därefter att färga av sig på utvecklingen av den offentliga diskursen om akutskolor. Till exempel sätter SVT Nyheter Stockholm (2022) rubriken på ett inslag på följande vis: *Skolakuten – här placeras våldsamma och stökiga elever*. Blekinge Läns Tidning (Jaenson, 2022) benämner akutskolas målgrupp som *våldsamma barn som saboterar*. Mot bakgrund av förarbetena till lagändringen (Ds 2021:13; Prop. 2021/2022:160) och Skolverkets stödmaterial (2023b) är begreppet särskilt våldsamma elever felaktigt eller åtminstone överdrivet. Akutskolas målgrupp också är elever som stör ordningen i klassrummet, utan att någonsin har varit våldsamma.

Merparten tidningsartiklar och även TV-inslag under 2022 nämner akutskola efter att propositionen (Prop. 2021/22:160) antogs samt i samband med att regeringens budget (Regeringskansliet, 2022) presenterades i november. En stor del medierapporteringar citerar uppmaningar från Liberalernas företrädare att inrätta akutskola. En del återger bara kort att satsningen på "så kallade jour- och akutskolor görs". En del försöker sakligt förklara vad akutskola är för någonting, som ett bidrag från TT Nyhetsbyrån (2022) återgiven nästan 40 gånger i landets tidningar. I artikeln hänvisar skolministern till goda erfarenheter av framgångsrik verksamhet som Stockholms två akutskolor har bedrivit under längre tid. En annan intressant fråga som ställs i artikeln är om inte akutskolor endast kan drivas av stora kommuner då de kräver betänkliga resurser. De intervjuade skolcheferna från Stockholm, Göteborg, Malmö och Södertälje antyder det. Fem månader senare lanserade Utbildningsdepartementet statsbidrag till huvudmän som har inrättat eller avser inrätta akutskola. Under 2022 rapporteras det vidare från flera kommuner om att utredningar om att starta en akutskola har inletts (Löfstrand & Blücher, 2022). Från Göteborg rapporteras det om studiebesök-rusningen till stadens akutskola (TT Nyhetsbyrån, 2022). Skolchefer från runt om i landet vill lära av goda exempel.

Under 2022 börjar således antalet medierapporteringar om akutskola öka. Det som karaktäriserar diskursen och handlingarna under detta år, vid sidan av den viktiga lagändringen och budgetpresentationen förstås, är början på uppskruvad politisk retorik, uppmuntran från skolministern och Liberalernas företrädare till landets kommuner att inrätta akutskolor och att allt fler börjar skapa grunden för att göra det genom studiebesök och tillsätta lokala utredningar.

Uppskruvad retorik, spridning och splittring

Mediediskursen under 2023 kännetecknas av två drag. Det första välkomnar ivrigt akutskola och i det närmaste verkar tävla om att komma på starka uttryck som kan klistras på dess presumtiva elever: *Våldsamma elever kan hamna på akutskola* (Karlsson, 2023); *"Akutskola" för stökiga och avstängda elever* (Jansson, 2023); *Omplacera bråkmakarna, idealt till en så kallad akutskola* (Ledare, Expressen, 2023); *Skolan för landets våldsamma och avstängda elever* (Trus, 2023); *Akutskolor för unga kriminella* (SVT Nyheter Värmland, 2023); *Här öppnar en akutskola för kriminella barn* (Ludvigsson, 2023). En politisk chefredaktör för Uppsala Nya Tidning ger följande exempel till varför akutskolor behövs (återgiven i ett antal lokala tidningar): "Akutskolor är åtminstone ett bättre alternativ än att tvinga ett våldtäktsoffer, eller offer för annat grovt våld, att dela klassrum med sin förövare" (Maden, 2023). Skolministern lämnar ett starkt bidrag till denna retorik genom att i olika tidningar uttala sig om akutskolas målgrupp som: "Skolorna måste få bättre möjligheter att stänga av elever som 'lever rövare'"; "Vi behöver fler akutskolor i Sverige för de elever som inte kan uppföra sig som folk" (Lindblom, 2023); "Det finns elever som uppför sig brutalt dåligt" (Edholm, 2023).

Det andra kännetecknande draget är att också kritiska röster börjar komma fram i den politiska diskursen och mediediskursen om akutskolor. I en interpellation till skolministern påpekar en socialdemokratisk riksdagsledamot att "definitionen av och syftet med regeringens akutskolor är ytterst oklara" (Sveriges riksdag, 2023). En representant för Centerpartiet i Karlstad skriver i en debattartikel om akutskolor: "Att sätta barn i fängelseliknande strukturer har provats tidigare, och det har aldrig varit fruktsamt. Det leder istället till att unga människor får en utmärkt utbildning i kriminalitet och att samhället visar att dessa barn inte är önskvärda" (Peterson, 2023). Från lärarfacket börjar liknande tongångar höras där akutskola presenteras som en långsiktigt ohållbar lösning: "En åtgärd man tvingas ta till för att huvudmännen brustit i sitt ansvar att förebygga att våldsamma situationer uppstår överhuvudtaget" (Johanna Jaara Åstrand, ordförande i Sveriges

Lärare uttalar sig i tidningen *Vi Lärare*, se Olsson, 2023a) samt ”antalet elever som är i behov av akutskolor skulle förmodligen minska med större bemanning, fler speciallärare i den vanliga skolan” (Åsa Fahlén, ordförande i Sveriges Lärare uttalar sig i tidningen *Vi Lärare*, se Olsson, 2023b). En grundskolerektor i Västerås kallar akutskola för exkluderande och den borgerliga oppositionens förslag om att inrätta akutskola i kommunen gick inte igenom (Mellesmo, 2023).

Mediediskursen och även praktiker under 2023 kännetecknas följaktligen av att kommuner runt om i landet som har fått statsbidraget till att inrätta akutskola skrider till verket, däribland Sigtuna, Vänersborg, Falköping, Bengtsfors, Haninge, Nyköping, Strängnäs m.fl. Retoriken skruvas upp ytterligare, men kritiken börjar också dyka upp med hänvisning till stigmatisering, exkludering, höga kostnader, att stödet bör tillhandahållas tidigare och av ordinarie skolor. I Haninge utvidgas verksamheten från något man kallar för Skolhjälpen med avsikten att genom kopplingen till särskild undervisningsgrupp inrätta Skolakuten, en helt ny form ”för gängkriminella barn”, utan någon tidsbegränsning gällande placeringslängden (Ludvigsson, 2023).

Sammanfattningsvis, diskursen om akutskola och de beskrivna lokala initiativen utvecklas snabbt mellan 2021 och 2023. Från att ha varit en lokal fråga, främst driven av Liberalerna och Sverigedemokraterna, med fokus på stöd till ”stökiga” elever, via varmt mottagande och uppskruvad retorik med fokus på våldsamhet och kriminalitet, till försiktiga ifrågasättanden. Även om enstaka rektorer träder fram och bedyrar hur det har blivit lugnare sedan de inrättat akutskola, t.ex. i Nyköping (SVT Nyheter Sörmland, 2023) som har haft akutskolliknande undervisningsgrupp sedan tidigare, är kunskapsfrågan helt frånvarande i mediediskursen om akutskolor. Ingen vet om detta är en effektiv väg att gå och ännu mer bekymmersamt, ingen ställer frågan om eleverna och den ordinarie skolan blir hjälpta av tillfällig placering i akutskola. Makt och ideologi dominerar helt diskursen.

Akutskola i belysning av internationell forskning

Det kan konstateras att etablering av akutskola, i likhet med resursskolor (Malmqvist, 2021), saknar forskningsstöd. Regeringens proposition (Prop. 2021/22:160) och departementsserien (Ds 2021:13) som ligger bakom skollagens ändringar som öppnar upp för etablering av akutskola hänvisar till två källor: a) Skolverkets (2018) rapport om kartläggning av hur ofta disciplinära åtgärder tillgrips i grund- och gymnasieskolor; b) samtal med en referensgrupp bestående av lärare

och rektorer i grund- och gymnasieskolor från ett antal kommunala och fristående huvudmän. Olika aspekter av akutskola diskuteras därför i detta avsnitt mot bakgrund av internationella forskningsinsikter om alternativa skolor dit elever placeras, främst på grund av disciplinära skäl, under kortare eller längre perioder eller permanent.⁵

Alternativa skolor och akutskola: gemensam grund, men ändå väldigt olika

Trots likheterna i anledningen till placeringen finns också betänkliga skillnader mellan akutskolor och alternativa skolor. Den svenska akutskolan är en tillfällig disciplinär åtgärd. Internationellt är alternativa skolor till för elever som av olika anledningar har bedömts inte kunna fortsätta i sina ordinarie skolor. I USA:s *zero tolerance punishment policy* (Deakin & Kupchik, 2016) handlar det oftast om bristande disciplin som leder till avstängning, koppling till kriminella gäng, vapeninnehav, frekvent frånvaro, narkotikamissbruk och faktiskt även tonårsgraviditet (Afacan & Wilkerson, 2019; Ewing et al., 2023; Lehr et al., 2003).

Ballard och Bender (2022) kategoriserar alternativa skolor i tre grupper utifrån vilka behov de fyller: akademiska behov, t.ex. att förebygga skolavhopp och skolmisslyckanden; disciplinära behov, en plats för avstängda elever och elever som negativt påverkar disciplin i sina klasser och skolor; och terapeutiska behov, skolor för elever med emotionella eller beteendemässiga funktionsnedsättningar. Författarna tillägger dock att de tre behoven i praktiken oftast tenderar att uppträda tillsammans och att alternativa skolor fyller alla dessa och fler behov samtidigt. Kennedy-Lewis et al. (2016) skriver med hänvisning till Quinn et al. (2006) att olika förståelse för vad alternativa skolor förväntas uppnå leder till tre typer av förhållningssätt inom ordinarie skolor: *förändra eleven-programmet* fokuserar på kortsiktiga beteendemässiga modifikationer med fokus på den enskilda eleven, som ibland skickas till en alternativ skola; *förändra skolan-programmet* går ut på att använda innovativa arbetssätt och policies för att svara mot elevernas behov och *förändra utbildningssystemet-programmet* går ut på att förfina och förbättra framgångsrika skolstrategier för hantering av interna relationer. Programmen, alltså vad fokusen i skolors verksamhet hamnar på, understöds med *discourse of safety* (det förstnämnda) eller *discourse of equity* (de två sistnämnda).

5 Som så ofta handlar det internationella för det mesta om forskning från USA och Storbritannien.

Alternativa skolor är följaktligen inte tillfälliga, även om sådana finns också, utan mer eller mindre parallella utbildningsspår för ungdomar at-risk eller ungdomar med stora utmaningar (Wilkerson et al., 2016a, 2016b). Utbildningen i alternativa skolor ges på både grund- och gymnasienivå. Alternativa skolor ska inte heller förväxlas med specialpedagogiskt inriktade skolformer för elever med intellektuella funktionsnedsättningar som motsvarar svenska anpassade skolor.

Om alternativa skolor och deras elever

Den internationella forskningen är tämligen överens gällande vilka elever som återfinns i alternativa skolor. Den största kategorin är elever med *Emotional Behavioral Disorder* (EBD) eller liknande (Ballard & Bender, 2022). Denna uttrycks i utåtagerande beteende, ordningsstörningar och konflikter, med andra ord *disruptive behavior* (Aspiranti et al., 2021; Foley & Pang, 2006). Eleven med EBD anses inte kunna fungera i sin ordinarie skolmiljö med extra anpassningar eller särskilt stöd. Anledningen är elevens påverkan på omgivningen. Enligt Ewing et al. (2023) betecknas eleverna som alltför problematiska för att kunna undervisas i ”normala” miljöer, som elever med akademiska och beteendemässiga misslyckanden, elever utan mål och elever som är våldsbenägna. Ewing et al. (2023) skriver vidare, med hänvisning till Brown (2007), att “alternative school students are marked ‘as disciplinary problems’ rather than as learners” (s. 1386). Elevens hela livsvärld reduceras således till en aspekt av deras handlingar i en särskild institutionell miljö.

De andra kategorierna elever som dominerar alternativa skolor är etniska minoriteter, pojkar, och elever från fattigare familjer (se Ballard & Bender, 2022; Deakin & Kupchik, 2016; Gregory et al., 2010; Johnson et al., 2013; Lehr & Lange, 2003; Perzigian et al., 2017; Vanderhaar et al., 2014). Ibland är alla dessa sociala konstruktioner förkroppsligade i en elev och ibland är de allokerade på gruppnivå. Minoritetsstatus, klass, kön och även diagnos i kombination med disciplinproblem och behovet av disciplinära åtgärder vittnar om att orsaker och lösningar till elevens beteende bör sökas utanför skolan också, i den strukturella ojämlikhet som råder i samhället (Nowicki, 2019). Kennedy-Lewis et al. (2016) kallar det för *disciplinary gap*. Ewing et al. (2023) efterlyser i det sammanhanget “an *expanded accountability*: a paradigm that would hold ostensibly non-educational decisionmakers accountable for the ways that their actions contribute to the tenor of the environment in which students, teachers, and schools are trying to succeed” (s. 1389).

En problematisk skolför

En faktor som förekommer i merparten av internationell forskning är att alternativa skolor är stigmatiserade som skola för losers, dumpningsplats för problematiska elever med främsta avsikten att avskräcka från brott (Ewing et al., 2023), våldsamma elever och liknande negativa beteckningar (Foley & Pang, 2006). Även den svenska politiska diskursen (Tidöavtalet, 2022) och medierna har betecknat akutskola som skola för våldsamma och kriminella elever.

En annan problematisk faktor som lyfts fram i internationell forskning om alternativa skolor är den segregation som de placerade eleverna utsätts för (Van Acker, 2007; Wasburn-Moses, 2011). Avskiljning från ordinarie skolsammanhang med hänvisning till det problematiska riskerar att förstärka omgivningens negativa syn och förväntningar på eleven, vilket i sin tur kan leda till utvecklingen av en negativ identitet. Aspiranti et al. (2021) skriver att: "Alternative high schools have been characterized as a step in the continuum of 'push out' from mainstream schools to prison, termed the school-to-prison pipeline by some" (s. 2274).

En tredje faktor rör kvaliteten i utbildningen då elever inte alltid, framför allt om det som i det svenska fallet handlar om tidsmässigt kortare placeringar, får tillgång till samtliga skolämnen och till likvärdig utbildning (Chiang & Gill, 2010; Wilkerson et al., 2016a, 2016b). Ytterligare en problematisk faktor handlar om rektorers och lärares subjektiva tolkningar av policyn som reglerar under vilka omständigheter en elev ska placeras i alternativ skola (Kennedy-Lewis et al., 2016). Hur länge ska andra alternativ tillgripas, i synnerhet om ingen akut situation föreligger, utan det handlar om "långvarigt störande av ordningen"? Godtycklighet som risk lyfts fram, något som i slutändan oproportionerligt kan drabba de socialt svagaste grupperna. Enligt Skolverket (2018) använder de svenska rektorerna redan oftare disciplinära åtgärder i grundskolor där en låg andel av eleverna har föräldrar med eftergymnasial utbildning än i skolor där det finns en hög andel elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning.

Effekter och interventioner

I internationell forskning lyfts också vissa positiva effekter av alternativa skolor fram: t.ex. mindre grupper, något som bäddar för starkare relationer mellan personal och elever samt mellan eleverna (Mann & Whitworth, 2018; Quinn et al., 2006; Van Acker, 2007); eleven känner sig sedd och respekterad (Loutzenheiser, 2002); mindre frånvaro, färre disciplinära problem och chansen att

bryta det negativa mönstret (Wasburn-Moses, 2011). Vidare är alternativa skolor mer flexibla i sin struktur än ordinarie skolor (Foley & Pang, 2006; Hoge et al., 2014) och erbjuder olika stödformer (Lehr et al., 2009).

Det saknas ordentliga kunskaper om relationer mellan placering i alternativa skolor och elevernas skolprestationer. Enligt Aspiranti et al. (2021), finns enbart en meta-studie (Novak, 2018) om detta. Den visar att alternativa skolor inte leder till att eleverna förbättrar sina ämneskunskaper och betyg och inte heller till att de ändrar sitt beteende. Wilkerson et al. (2016a) visar dock att färre disciplinära åtgärder utfärdas under tiden elever är i alternativa skolor. Det kan bero på att lärarna inte tillgriper disciplinära åtgärder i denna ”the last resort”-skolform lika ofta som lärare i ordinarie skolor. I svenskt sammanhang har Giota et al. (2022) visat att långvarig placering i separata undervisningsformer leder till sämre skolprestationer. Dessa resultat borde dock inte gälla elever i akutskolor, som är placerade under en begränsad tid. Återkommande placeringar i separata undervisningsformer, om eleven efter akutskolan skulle placeras i särskilda undervisningsgrupper eller kommunövergripande undervisningsgrupper, kan leda till försämrade möjligheter till målluppfyllelse.

Alternativa skolor är också veritabla experimentverkstäder för allehanda interventioner som syftar till att förändra elevers beteendemönster. Det finns endast enstaka studier som har undersökt effekterna av olika interventioner i alternativa skolor. I en senare studie har Ballard och Bender (2022) genomfört en systematisk litteraturöversikt om sociala, emotionella och beteendemässiga interventioner och deras utfall för elever i alternativa skolor. Studien bygger på 68 artiklar i vetenskapliga tidskrifter. 23 interventioner identifieras, från Good behavior game (så kallad positiv reinforcement, som belönar elever i grupp om de uppvisar positivt beteende) och mentorsprogram till användningen av iPad och idrottsaktiviteter. Eftersom studien är av beskrivande karaktär uttalar sig inte Ballard och Bender om vilken intervention som är mest effektiv, men de anser att de mest förekommande interventionerna inom positiv reinforcement och mentorsprogram också används i ordinarie skolor med goda resultat (Flower et al., 2014; Maggin et al., 2012; Wolfe et al., 2016). Alternativa skolor är dock andra miljöer än ordinarie skolor. Ballard och Bender (2022) uppmanar följaktligen till att interventioner från traditionella miljöer behöver utvärderas i alternativa skolor. Dessutom uppmanar de beslutsfattarna att vid bedömningen av vilken intervention som ska sättas in samt hur den ska utvärderas ta hänsyn till eleven som helhet, inklusive hela det sociala sammanhanget, inte bara det som händer i skolan.

Kennedy-Lewis et al. (2016) har intervjuat rektorer och lärare från en alternativ skola i Florida samt från ordinarie skolor som omplacerar sina elever dit som en disciplinär åtgärd. Författarna kommer fram till att elevernas prestationer inte nämnvärt hade förändrats efter att de hade tillbringat viss tid i en alternativ skola. En annan uppgift som framkommer i denna artikel är att rektorer och lärare i ordinarie skolor och i den alternativa skolan hade olika bilder av vad alternativ skola är till för, vad den väntas ägna sig åt, vilka resurser den har samt vilka förväntningar som fanns om effekterna. Även om rektorer och lärare i ordinarie skolor hade vaga uppfattningar om verksamheten i alternativa skolor rekommenderade de varmt skolan till elever som uppfattades problematiska och till deras vårdnadshavare. Allt för att avsiktligt eller oavsiktligt skjuta över ansvaret på någon annan, under förevändningen att ”det friska ska skyddas”. Rektorn för en ordinarie skola, intervjuad i Kennedy-Lewis et al. (2016) som skickar ”problematiska” elever till alternativ skola, sammanfattade förväntningarna på ett pregnant vis: ”They had a problem, they got it resolved, and they’re ready to carry on with their academics” (s. 238). Kennedy-Lewis et al. (2016) skriver vidare:

They [skolpersonal från ordinarie skolor] described Phoenix [alternativ skola] as a facility focused on modifying students’ behaviors so that, upon their return to a comprehensive school, students would not receive office referrals or disrupt the learning environment. (s. 238)

Alternativa skolor tenderar bland skolpersonal att uppfattas som verksamheter som ska ”fixa” den problematiska eleven, utan att själva behöva företa några organisatoriska, sociala och pedagogiska ändringar eller anpassningar. Om eleven efter återplaceringen i den ordinarie skolan fortsätter störa ordningen, då är det tecken på att elevens beteende inte har modifierats nog, med konsekvensen att eleven återigen placeras i den alternativa skolan.

Sammanfattningsvis, och mot bakgrund av föreliggande studies fråga om hur vi kan förstå akutskola utifrån tidigare internationell forskning som tangerar dess verksamhet, kan det konstateras att akutskola främst är designad till att fylla disciplinära behov och till viss del terapeutiska behov (jfr. Ballard & Bender, 2022). Det senare avser det aviserade stödet eleven ska få för att ändra sitt beteende (Prop. 2021/22:160; Skolverket, 2023b). Som framgått i avsnittet, lyckas inte alternativa skolor där eleverna placeras under längre tid särskilt väl med uppdraget. Däremot kommer akutskola med all sannolikhet att, i likhet med alternativa skolor, svepas in i diskussioner om stigmatisering, överrepresentation av socialt utsatta grupper och urholkad skolkvalitet med långsiktiga konsekvenser för elevens framtid och självförtroende. En del av denna

begynnande diskurs presenterades i föregående avsnitt. Till det socioekonomiska och pedagogiska gapet kommer sålunda även det disciplinära att fogas (jfr. Kennedy-Lewis et al., 2016; Skolverket, 2018). Ytterligare en problematisk omständighet som framgått av internationell forskning, som policyn till stor del har lämnat obesvarat, är *när* och *under vilka omständigheter* en elev ska placeras i akutskola. Fältet är vidöppet för skolpersonalens subjektiva tolkningar om vad som är nödvändiga och tillräckliga skäl och när dessa tolkningar utgår från kollektivets föreställda intresse av trygghet och studiero kommer det alltid att ske på bekostnad av den enskilda ”problematiske” elevens rätt till likvärdig och inkluderande utbildning. Med andra ord, *discourse of safety* kommer före *discourse of equity* (Kennedy-Lewis et al., 2016).

Avslutande diskussion

Akutskola har gjort en snabb resa inom det svenska skolinstitutionella landskapet. Från en lokal uppfinning, med en mängd benämningar, till att konstrueras som en nationell angelägenhet med skollagsförtydligande, statsbidrag, Skolverkets stödmaterial, och uppmuntran från ledarsidor, lokala politiker och skolministern i ryggen. Den offentliga diskursen har likaså snabbt rört sig från att betona att verksamhetsmålen med akutskola är att erbjuda stöd till elever som har utmaningar till att vara en plats dit stökiga, våldsamma och kriminella elever, åtminstone tillfälligt, kan evakueras. Diskursens förflyttning från *equity* till *safety* (Kennedy-Lewis et al., 2016; Quinn et al., 2006) och dess performativa funktioner (Bacchi, 2012; Bacchi & Goodwin, 2016) har lagt grunden till policyförändringar och efterföljande institutionalisering och därmed bidragit till att skapa den verklighet diskursen speglar (Foucault, 1977). Enligt Bacchi och Goodwin (2016), är subjektifiering ytterligare en av diskursernas effekter, vilket innebär: “Subjectification refers to the production, or making, of provisional ‘subjects’ of particular kinds through policy practices” (s. 49). Den framväxande och radikaliserande diskursen om trygghet och studiero skapar elever placerade i akutskolor som en särskild sorts elever, de annorlunda, de som förstör för alla andra, de som behöver undervisas avskilt från alla andra. För att parafrasera rektorn från en ordinarie skola intervjuad i Kennedy-Lewis et al. (2016): “This kid’s a bad apple, spoiling the rest” (s. 237). Kunskapsfrågan är helt frånvarande i akutskolas diskursiva och policykonstruktioner. Vi vet inte om akutskola ”fungerar” eller ens om den kan uppnå avsedda mål. Det finns inga forskningsstudier i Sverige som vetenskapligt studerat verksamheten, vare sig de ”gamla” eller de ”nya” versionerna. Makt och ideologi (Foucault, 1977) dominerar helt diskursen och policyn.

Det som framkommer i internationell forskning uppmärksammar en rad risker (Kennedy-Lewis et al., 2016; Wilkerson et al., 2016a, 2016b), men riskerna kan inte riktigt direkt översättas till akutskolas miljö. En del insikter och erfarenheter kan dock användas som utgångspunkt för diskussioner inom huvudmännens organisation om hur akutskola ska organiseras, verksamheten kvalitetssäkras samt hur information om vad den förväntas göra förmedlas. En sådan insikt är hur huvudmän och personal i ordinarie och akutskolor kommer att förstå vad akutskola är till för. Deakin och Kupchik (2016) skriver i det sammanhanget:

The effectiveness of school disciplinary reform depends largely on how school staff, at various levels, understand the policy objectives underlying reform and how they put these understandings into practice. (s. 281)

Akutskolas personal, enligt kritisk policyanalys de som genom sin roll som policyns genomförare samtidigt utformar den i sin *practiced reality* (Diem et al., 2019) ska under kort tid jobba på flera plan och förhålla sig till flera målsättningar. En målsättning är att se till att eleven fortsatt får likvärdig utbildning (*likvärdighetsmålet*). En annan är att se till att elevens beteende i akutskola inte replikerar beteendet som har lett till den tillfälliga placeringen (*studiero-målet*). En tredje är att parallellt jobba med utredningen om hur elevens fortsatta skolgång ska se ut (*utredningsmålet*). En fjärde är att agera som pådrivande eller åtminstone som medverkande i alla samverkansnätverk som omger akutskola: från vårdnadshavare och elevens ordinarie skola till huvudmannens förvaltning och övriga berörda samhällsinstanser som socialtjänst, polis och BUP (*samverkansmålet*). En femte är att se till att organisationen präglas av transparens, funktionalitet och hög kvalitet (*organisationsmålet*). Det är oklart huruvida akutskola kan beläggas med uppgiften och förväntningarna att hjälpa eleven överkomma sina utmaningar som resulterar i ordningsstörningar (det viktiga, låt oss kalla det, *tillrättaläggandemålet*). Som det framgår av internationell forskning, tyder lite på att alternativa skolor, även om eleven tillbringar där längre tid än fyra veckor och som använder en rad interventioner, kan leverera tillrättaläggandemålet. Den uppgiften ska ligga på den ordinarie skolan. Men, som också framkommit i forskningen är risken att rektorer och lärare från ordinarie skolor, utifrån bristande kunskap om vad akutskola gör (om vi översätter det till den svenska situationen), bygger sin förståelse och följande (brist på) strategier just på förväntningen att eleven som kommer tillbaka från akutskola ska ha fått sina ”problems resolved” (Kennedy-Lewis et al., 2016). Om de inte gör det? Ja, det finns ingen begränsning på hur många gånger en elev kan skickas till akutskola.

Här finns kanske den största risken med akutskola, vid sidan av förväntad stigmatisering och negativ påverkan på lärandet, att dess blotta existens kan ta udden av det primära ansvaret för alla elevers trygghet, studiero och likvärdighet som den ordinarie skolan har. Att det viktiga förebyggande arbetet trycks tillbaka varvid ett komplext skolproblem (meningsfull och motiverande undervisning, tidiga insatser och sund skolkultur) och samhällsproblem (*extended accountability*, Ewing et al., 2023) reduceras till en till synes enkel individuell lösning. Den fråga som bör ställas är inte bara vad akutskola gör med de placerade eleverna, utan även vad den gör med hållbarheten i den ordinarie skolans övergripande ansvar för trygghet och studiero.

Skillnaden mellan akutskolas framgång genom stöd, likvärdig utbildning, förberedelse till övergång till elevens ordinarie skola och misslyckande i form av stigmatisering, negativ identitet, ”the school-to-prison pipeline” (Aspiranti et al., 2021), går att finna dels i hur policyn förstås och implementeras (*enact*, Braun et al., 2011) av rektorer och lärare i ordinarie skolor, dels i hur dess roll uppfattas bland huvudmän, elever och vårdnadshavare samt i vilken personal akutskolor lyckas rekrytera. I bästa fall blir det en utbildningsplats som anställer motiverad personal med spetskompetens inom sina ämnen, specialpedagoger och kuratorer, en utbildningsplats som genomsyras av inställningen att eleverna är där för att stödjas och inte för att avtjäna ett straff. I värsta fall kan det bli en förvaringsplats med 20-åriga assistenter som spelar tv-spel med de placerade eleverna för att de ska hålla sig lugna i väntan på att fyra veckor tar slut med förhoppningen om att eleven har lärt sig läxan.

Avslutningsvis, själva begreppet akutskola bör (akut) skrotas. Placeringen i akutskola görs inte enbart när en akutsituation uppstår, som till exempel vid hot och våld. En mer lämplig beteckning, bland annat utifrån internationella erfarenheter och förarbetena (Ds 2021:13), borde vara *Tillfällig alternativ utbildningsplats (TAUP)*.

Referenser

- Afacan, K., & Wilkerson, K. L. (2019). The effectiveness of behavior-focused alternative middle schools for students with disabilities. *Behavioral Disorders*, 45(1), 41–52. doi: 10.1177/0198742919846619
- Apple, N. W. (2019). On doing critical policy analysis. *Educational Policy*, 33(1), 276–87. doi: 10.1177/0895904818807307

- Aspiranti, K., Mayworm, A., & Gadke, D. (2021). Analysis of behavioral interventions in alternative school settings. *Psychology in the Schools*, 58(12), 2273–92. doi: 10.1002/pits.22591
- Bacchi, C. (2012). Why study problematisations? Making politics visible. *Open Journal of Political Science*, 2(1), 1–8. doi: 10.4236/ojps.2012.21001
- Bacchi, C., & Goodwin, S. (2016). *Poststructural policy analysis: A guide to practice*. Palgrave Pivot.
- Ballard, S. C., & Bender, S. L. (2022). A systematic review of social, emotional, and behavioral interventions and outcomes for students in alternative education. *Preventing School Failure: Alternative Education for Children and Youth*, 66(2), 136–49. doi: 10.1080/1045988X.2021.1980850
- Ball, S. J. (2015). What is policy? 21 years later: Reflections on the possibilities of policy research. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 36(3), 306–13. doi: 10.1080/01596306.2015.1015279
- Ball, S. J., Maguire, M., Braun A., & Hoskins, K. (2011a). Policy subjects and policy actors in schools: Some necessary but insufficient analyses. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 32(4), 611–24. doi: 10.1080/01596306.2011.601564
- Ball, S. J., Maguire, M., Braun A., & Hoskins, K. (2011b). Policy actors: Doing policy work in schools. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 32(4), 625–39. doi: 10.1080/01596306.2011.601565
- Ball, S. J., Maguire, M., & Braun, A. (2012). *How schools do policy: Policy enactments in secondary schools*. Routledge.
- Braun, V., & Clarke, V. (2013). *Successful qualitative research*. SAGE Publications.
- Braun, A., Ball, S. J., Maguire, M., & Hoskins, K. (2011). Taking context seriously: Towards explaining policy enactments in the secondary school. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 32(4), 585–96. doi: 10.1080/01596306.2011.601555
- Brkic Carlsson, A., Eriksson, R., & Håkansson, G. (16 oktober 2021). Tyvärr behövs en Skolakut i Ulricehamn. *Ulricehamns Tidning*.

- Brown, T. M. (2007). Lost and turned out: Academic, social, and emotional experiences of students excluded from school. *Urban Education*, 42(5), 432–55. doi: 10.1177/0042085907304947
- Bunar, N. (2021). *Inkludering och skolframgång för nyanlända elever*. Natur & Kultur.
- Deakin, J., & Kupchik, A. (2016). Tough choices: School behaviour management and institutional context. *Youth Justice*, 16(3), 280–98. doi: 10.1177/1473225416665610
- Diem, S., Young, M. D., Welton, A. D., Mansfield, K., & Lee, P. (2014). The intellectual landscape of critical policy analysis. *International Journal of Qualitative Studies in Education*, 27(9), 1068–90. doi: 10.1080/09518398.2014.916007
- Diem, S., Holme, J. J., Edwards, W., Haynes, M., & Epstein, E. (2019). Diversity for whom? Gentrification, demographic change, and the politics of school integration. *Educational Policy*, 33(1), 16–43. doi: 10.1177/0895904818807316
- Dir. 2023:154. *Kommittédirektiv. Varaktigt förbättrad trygghet och studiero i skolan*. Utbildningsdepartementet.
- Ds (2021:13). *Nationell plan för trygghet och studiero*. Utbildningsdepartementet.
- Edholm, L. (26 september 2023). Ministern: Det finns elever som uppför sig brutalt dåligt. *Vi Lärare*.
- Ewing, E. L., Davis, B., & Guz, S. (2023). “I hope I make it”: Alternative school students’ attendance and the need for an expanded accountability. *Urban Education*, 58(6), 1383–14. doi: 10.1177/00420859211027618
- Flower, A., McKenna, J. W., Bunuan, R. L., Muething, C. S., & Vega, R. (2014). Effects of the Good Behavior Game on challenging behaviors in school settings. *Review of Educational Research*, 84(4), 546–71. doi: 10.3102/0034654314536781
- Foley, R. M., & Pang, L. S. (2006). Alternative education programs: Program and student characteristics. *The High School Journal*, 62(2), 10–21. doi: 10.1353/hsj.2006.0003

- Foucault, M. (1977). Nietzsche, genealogy, history. I D. Bouchard (Ed.), *Language, counter-memory, practice: Selected essays and interview*. Cornell University Press.
- Free, J. (2017). "Is it our job to teach them to read or to act appropriately?": Teachers' and staff's perceptions of an alternative school. *Sociological Inquiry*, 87(3), 501–23. doi: 10.1111/soin.12160
- Giota, J., Lace, I., & Emanuelsson, I. (2022). School achievement and changes in inclusive vs exclusive support over 50 years in Sweden regarding students with intellectual disabilities and special educational needs. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 67(6), 997–11. doi: 10.1080/00313831.2022.2115129
- Gregory, A., Skiba, R. J., & Noguera, P. A. (2010). The achievement gap and the discipline gap: Two sides of the same coin? *Educational Researcher*, 39(1), 59–68. doi: 10.3102/0013189x09357621
- Göransson, K., Bengtsson, K., Hansson, S., Klang, N., Lindqvist, G., & Nilholm, C. (2020). Segregated education as a challenge to inclusive processes: A total population study of Swedish teachers' views on education for pupils with intellectual disability. *International journal of inclusive education*, 26(14), 1367–82. doi: 10.1080/13603116.2020.1810789
- Hoge, M. R., Liaupsin, C. J., Umbreit, J., & Ferro, J. B. (2014). Examining placement considerations for students with emotional disturbance across three alternative schools. *Journal of Disability Policy Studies*, 24(4), 218–26. doi: 10.1177/1044207312461672
- Jaenson, E. (2 september 2022). Ledare. Våldsamma barn som saboterar ska inte gå i vanliga klasser. *Blekinge Läns Tidning*.
- Jansson, M. (24 januari 2023). "Akutskola" för stökiga och avstängda elever. *Uppsala Nya Tidning*.
- Johnson, K. E., McMorris, B. J., & Kubik, M. Y. (2013). Comparison of health-risk behaviors among students attending alternative and traditional high schools in Minnesota. *The Journal of School Nursing: The Official Publication of the National Association of School Nurses*, 29(5), 343–52. doi: 10.1177/1059840512469409

- Justegård, J. (20 november 2015). Aktuellt med nyanställningar till evakueringsboendet i Stoeryd. *Tranås-Posten*.
- Karlsson, Y. (2007). *Att inte vilja vara problem: Social organisering och utvärdering av elever i en särskild undervisningsgrupp*. [Doktorsavhandling, Linköpings universitet].
- Karlsson, E. (11 januari 2023). Våldsamma elever kan hamna på akutskola. *märsta.nu*
- Kennedy-Lewis, B. L., Whitaker, D., & Soutullo, O. (2016). "Maybe that helps folks feel better about what they're doing": Examining contradictions between educator presumptions, student experiences, and outcomes at an alternative school. *Journal of Education for Students Placed at Risk*, 21(4), 230–45. doi: 10.1080/10824669.2016.1220308
- Kennedy-Lewis, B. L., & Soutullo, O. (2018). "We can't fix that": Deficit thinking and the exoneration of educator responsibility for teaching students placed at a disciplinary alternative school. *The Journal of At-Risk Issues*, 21(1), 11-23.
<https://eric.ed.gov/?id=EJ1187272>
- Kennedy-Lewis, B. L., Acosta, M. M., & Soutullo, O. (2019). Counternarratives of students' experiences returning to comprehensive schools from an involuntary disciplinary alternative school. *Race Ethnicity and Education*, 22(1), 130-49. doi: 10.1080/13613324.2017.1376634
- Koyama, J., & Chang, E. (2019). Schools as refuge? The politics and policy of educating refugees in Arizona. *Educational Policy*, 33(1), 136–57. doi: 10.1177/0895904818807319
- Ledare, Expressen. (17 februari 2023). Låt inte bråkstakarna ta makten. *Expressen*.
- Lehr, C. A., & Lange, C. M. (2003). Alternative schools serving students with and without disabilities: What are the current issues and challenges? *Preventing School Failure*, 47(2), 59–65. doi: 10.1080/10459880309604431
- Lehr, C. A., Lanners, E. J., & Lange, C. M. (2003). *Alternative schools: Policy and legislation across the United States*. University of Minnesota.

- Lehr, C. A., Soon Tan, C., & Ysseldkye, J. (2009). Alternative schools: A synthesis of state-level policy and research. *Remedial and Special Education*, 30(1), 19–32. doi: 10.1177/0741932508315645
- Liljesköld, M. (19 juni 2021). Haninge skapar tillfällig ”akutskola”. *Mitt i Haninge*.
- Lindblom, A. (20 februari 2023). ”Det är inte skolan som ska stängas, det är eleverna som ska stängas av”. *Skånska Dagbladet*.
- Loutzenheiser, L. W. (2002). Being seen and heard: Listening to young women in alternative schools. *Anthropology & Education Quarterly*, 33(4), 441–64. www.jstor.org/stable/3196310
- Ludvigsson, A. (2 oktober 2023). Här öppnar en akutskola för kriminella barn. *Lokaltidningen Mitt i*.
- Löfstrand, P., & Blücher, A. (20 december 2022). Debatt. En budget för lärande och frihet i hela Östersunds kommun. *Länstidningen Östersund*.
- Madon, S. (20 september 2023). Våldtagen elev måste få slippa sin förövare. *Eskilstuna-Kuriren*.
- Maggin, D. M., Johnson, A. H., Chafouleas, S. M., Ruberto, L. M., & Berggren, M. (2012). A systematic evidence review of school-based group contingency interventions for students with challenging behavior. *Journal of School Psychology*, 50(5), 625–54. doi: 10.1016/j.jsp.2012.06.001
- Magnusson, G. (2016). Representations of special support. Independent schools’ descriptions of special educational provision. *European Journal of Special Needs Education*, 31(2), 155–70. doi: 10.1080/08856257.2015.1125685
- Malmqvist, J. (2011). *Resursskolan – En lösning för elever i skolsvårigheter?* Högskolan i Jönköping.
- Malmqvist, J. (2021). The PRU: The solution for whom? *Education Sciences*, 11(545), 1–22. doi: 10.3390/educsci11090545

- Mann, S., & Whitworth, J. (2018). Responsibilities and training of paraprofessionals in alternative schools: Implications for practice. *The Journal of At-Risk Issues*, 20(2), 25-34.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1175699.pdf>
- Mellesmo, L. (15 mars 2023). Rektor kritisk till akutskolor - tycker att de exkluderar stökiga elever. *Sveriges Radio Västmanland*.
- Moore, C. P., Ohrt, J., & Packer-Williams, C. L. (2020). A solution-focused approach to student reintegration into the traditional school setting after a disciplinary alternative school placement. *Journal of Child and Adolescent Counseling*, 6(2), 83-96. doi: 10.1080/23727810.2020.1719350
- Neale, J. (2016). Iterative categorization (IC): A systematic technique for analysing qualitative data. *Addiction*, 111(6), 1096-106. doi: 10.1111/add.13314
- Novak, A. S. (2018). The association between disciplinary alternative school placement and youth outcomes: A meta-analytic assessment. *Journal of School Violence*, 18(3), 421-39. doi: 10.1080/15388220.2018.1512416
- Nowicki, J. M. (2019). *K-12 Education: Certain groups of students attend alternative schools in greater proportions than they do other schools*. US Government Accountability Office.
- Nyqvist, M. (27 november 2021). Sist i rankning - så ska skolan lyfta. *Mitt i Haninge*.
- Olsson, E. (17 mars 2023a). Lärarnas krav efter våldet på skolorna. *Vi Lärare*.
- Olsson, E. (3 oktober 2023b). Lärarna som ger de svåraste eleverna en ny chans. *Vi Lärare*.
- Perzigian, A. B., Afacan, K., Justin, W., & Wilkerson, K. L. (2017). Characteristics of students in traditional versus alternative high schools: A cross sectional analysis of enrollment in one urban district. *Education and Urban Society*, 49(7), 676-00. doi: 10.1177/0013124516658520
- Peterson, A. (22 april 2023). Regeringens plan - fler elever i utanförskap. *Nya Wermlands-Tidningen*.
- Prop. (2021/22:156). *Resursskolor och tilläggsbelopp för särskilt stöd*. Regeringens proposition. Regeringskansliet.

Prop. (2021/22:160). *Skolans arbete med trygghet och studiero*. Regeringens proposition.

Regeringskansliet.

Quinn, M. M., Poirier, J. M., Faller, S. E., Gable, R. A., & Tonelson, S. W. (2006). An examination of school climate in effective alternative programs. *Preventing School Failure*, 51(1), 11–17. doi: 10.3200/PSFL.51.1.11-17

Regeringen. (November 6 2023). Nu tar regeringen krafttag för stärkt trygghet och studiero [Pressmeddelande]. www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/11/nu-tar-regeringen-krafttag-for-starkt-trygghet-och-studiero/

Regeringskansliet (2022). *Utbildningsdepartementets samlade budgetsatsningar 2023*. Regeringskansliet.

Riksdagen Dokument & Lagar (2022). *Michael Rubbestad (SD). Anförande 1*. 20 december 2022.

Sampson, C. (2019). “The state pulled a fast one on us”: A Critical Policy Analysis of state-level policies affecting English learners from district-level perspectives. *Educational Policy*, 33(1), 158–80. doi: 10.1177/0895904818807324

Seldevall, C. (22 november 2020). Nobben för förslag om specialskola för stökiga elever.

Ulricehamns Tidning.

Seldevall, C. (20 november 2021). Kommunfullmäktige. Minoritetsstyret fick igenom sin budget.

Ulricehamns Tidning.

SFS (2023:117). *Förordning om statsbidrag för personalkostnader för akutskolor, speciallärare och elevhälsan*.

Regeringskansliet.

Skolinspektionens beslut dnr 41–2014:6782. *Anmälan angående skolsituation för elev vid Linnéskolan i Älmhults kommun*. Skolinspektionen.

Skolinspektionens beslut dnr 41–2018:8084. *Anmälan av Vikbolandsskolan 4–9 i Norrköpings kommun*. Skolinspektionen.

Skolinspektionens beslut dnr 3.8-SI 2019:150 samt dnr 2019:1303. *Skolinspektionens beslut med anledning av anmälningar mot Sjöängsskolan i Askersunds kommun*. Skolinspektionen.

Bunar

Skolverket. (2018). *Ordningsregler och disciplinära åtgärder: En kartläggning av skolors arbete*. Skolverket.

Skolverket. (2022). *Disciplinära och andra särskilda åtgärder enligt 5 kap. skollagen: Juridisk vägledning*. Skolverket.

Skolverket. (2023a). *Statsbidrag Akutskolor*. Skolverket.

Skolverket. (2023b). *Stödmaterial till huvudmän och rektor som inrättar akutskolor*. Skolverket.

Skollag. (2010:800).

SOU 2020:42. *En annan möjlighet till särskilt stöd – Reglering av kommunala resursskolor*.
Regeringskansliet.

Stockholms stad. (2007). *Skolakut i Skärholmen*. Utbildningsförvaltningen, dnr. 07–513/2163:1.

Stockholms stad. (2012). *Skolakut i Stockholms stad*. Utbildningsförvaltningen, dnr. 12–513/5260.

Sveriges Riksdag. (2023). *Akutskolor, Interpellation 2022/23:275 av Linus Sköld (S) till Statsrådet Lotta Edholm (L)*.

SVT Nyheter Stockholm. (26 december 2022). Skolakuten – här placeras våldsamma och stökiga elever. *SVT*.

SVT Nyheter Värmland. (29 augusti 2023). Akutskolor för unga kriminella – så tycker politikerna i Västerås. *SVT*.

SVT Nyheter Sörmland. (31 oktober 2023). Ett år med akutskola i Nyköping – efter stöket på högstadiet: "Lugnare och tryggare". *SVT*.

Tah, J. K. (2021). *The market for whom? Consumers in need of special support in the Swedish market system of education*. [Doktorsavhandling, Stockholms universitet].

Tidöavtalet. (2022). *Överenskommelse för Sverige*.

Trus, H. (15 april 2023). Skolan för landets våldsamma och avstängda elever. *GT*.

TT Nyhetsbyrån. (10 november 2022). Akutskola bara något för stora städer? *TT*.

- Van Acker, R. (2007). Antisocial, aggressive, and violent behavior in children and adolescents within alternative education settings: Prevention and intervention. *Preventing School Failure*, 51(2), 5–12. doi: 10.3200/PSFL.51.2.5-12
- Vanderhaar, J., Munoz, M., & Petrosko, J. (2014). Reconsidering the alternatives: Relationship between suspension, disciplinary alternative school placement, subsequent juvenile detention, and the salience of race. *Journal of Applied Research on Children*, 5(2), 1-32. doi: 10.58464/2155-5834.1218
- Velasquez, A. (2011). *AD/HD i skolans praktik. En studie om normativitet och motstånd i en särskild undervisningsgrupp*. [Doktorsavhandling, Uppsala universitet].
- Wasburn-Moses, L. (2011). An investigation of alternative schools in one state: Implications for students with disabilities. *The Journal of Special Education*, 44(4), 247–55. doi: 10.1177/0022466909336753
- Westerberg, V. (2023). *Skolans tillfälliga bakdörr? En studie om den särskilda undervisningsgruppen i relation till skolans inkluderande uppdrag*. [Doktorsavhandling, Umeå universitet].
- Wilkerson, K. L., Afacan, K., Perzigian, A. B., Justin, W., & Lequia, J. (2016a). Behavior focused alternative schools: Impact on student outcomes. *Behavioral Disorders*, 41(2), 81–94. doi: 10.17988/0198-7429-41.2.81
- Wilkerson, K. L., Afacan, K., Yan, M., Justin, W., & Datar, S. (2016b). Academic remediation focused alternative schools: Impact on student outcomes. *Remedial and Special Education*, 37(2), 67–77. doi: 10.1177/0741932515620842
- Wolfe, K., Pyle, D., Charlton, C. T., Sabey, C. V., Lund, E. M., & Ross, S. W. (2016). A systematic review of the empirical support for check-in check-out. *Journal of Positive Behavior Interventions*, 18(2), 74–88. doi: 10.1177/1098300715595957
- Young, M. D., & Diem, S. (2017). *Critical approaches to education policy analysis: Moving beyond tradition*. Springer.

Young, M. D., & Reynolds, A. L. (2017). Critically examining policy workers and policy work within state boards of education. I M. D. Young & S. Diem (Eds.), *Critical approaches to education policy analysis: Moving beyond tradition*. Springer.